דכרכים. שהוא מקום שווקים ומתקבצים שם ממקומות הרבה והיא עשויה לכל הבא להתפלל ואין לה בעלים מיוחדים: **דכפרים.** כל בעליו ניכרים והרי הוא כבית השותפין: **ואין ירושלים ממאה בנגעים.** שאין אחוזה להם קסבר לא נתחלקה לשבטים ונימין אלא כל השבטים שוין בה: **אני לא שמעתי.** קסבר נתחלקה לשבטים: **אלא מקום מקדש בלבד.** שכשקנה דוד את גורן מארונה היבוסי גבה הכסף מכל שבט ושבט כדאמרינן בספרי ובשחיטת קדשים [זבחים קט"ז]: **כמאי קא מיפלגי.** ר' יהודה ורבנן: **בר הביה והלשכות והעזרות.** לר' המזרחי רוחב הר הבית עזרת נשים כולה ומזרח ישראל כולה (ג) וי"ח אמה של מקום רגלי דריסת הכהנים להגן מרגלי ישראל ומה המזבח מתחיל מסה ולמערב בחלקו של בנימין אלא שבמקום מזבח המזבח יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסה לקרן מזרחית דרומית: **מופף.** כאדם המתחכך ממתח שאינו מגיע תאותו לשון מזיד (*לא יחוף ראשם) (מיר דף מב.): **פומביזכו.** שהיה הארון נתון בחלקו: **ופלי פנא.** דלקמן סבר לא נתחלקה: **והייט חלאי.** שלמי חגיגה ושמחה שעולי רגלים שוחטין ואוכלין שם: **גולפא.** קנקן של חרס: **ומשכא.** עור בהמה שהוא שותה ואוכל בבית בעל הבית: **לפיכך.** גבי נגעים כתיב (ויקרא יד) "אשר לו נתן לבם לאחוזה" לבית אחוזה: **לבית אבות.** שבט: **ואין כל אחד ואחד.** שלא חלקו לאחוזת המשפחה לגברים: **כדשנין מעיקרא.** דאית ביה דירה: **פשיטא לוי.** בכהן גדול פסול ביום"כ קודש תמיד של שחר מחנכין אותו לזה המשמש תחתיו בתמיד של שחר שיעשה הוא תמיד של שחר בשמונה בגדים ויהא מחוך לכהונה גדולה קודש שיגיע עבודת יום הכפורים: **כספ מחנכין אותו.** הרי עבודת יום הכפורים שאחר התמיד בארבעה בגדים היא ובמה הוא ניכר שהוא כהן גדול תעשוה והיכן יצא שהוא שתהא עבודת היום נעשית בכהן גדול: **כאבנט.** כאותן ד' בגדים עצמן יש היכר לכהונה גדולה שאבנטו של כהן גדול בעבודת יום"כ של בוץ הוא כדכתיב (ויקרא טו) וכאבנט בד יחגור וזה עד עכשיו היה רגיל לעבוד בשל כלאים: **הניחא לר"ל אבנטו של כהן גדול.** של כל ימות השנה היה של כלאים כדכתיב* ואת האבנט שש משזר וחכלת: **ומי אבנטו של כהן הדיוט.** שאין חילוק באבנטיהם אינה היכירא ביום הכפורים בהאבנט לפי שאבנטו של כהן גדול מסתנה ביום הכפורים להיות של בוץ: **אלא למאן דאמר.** לקמן אבנטו של כהן גדול בכל השנה לא זהו של הדיוט שההדיוט של בוץ נמצאו אבנטיהם שוין ביום הכפורים ומאי היכירא בהוא גדולה איכא להאי: **אמר אביי.** קודם שיתחיל עבודת היום שהוא בבגדים השוין בהדיוט נוטל שמונה בגדים והיפוך במזבח החיצון אחד מאיברי התמיד במזבח של ברזל דקיבוד עבודה היא שממהר להתעכל מתחת הפיכה זו ועבודה היא כדרב הונא ומאלא שנחתך להכונה גדולה קודם לכן: **בגינורא.** במזגג: **חייב מיפס.** משום "והזר הקרב יומת" (במדבר יח) אלמא קרובי עבודה הוי עבודה: עבודתו

ירושלים לא נתחלקה לשבטים. תימה דבפרק חיזהו מקומן (זבחים דף נג:) אמרינן דקרן דרומית מזרחית לא היה לו יסוד לפי שלא היה בחלקו של טורף וא"כ למ"ד לא נתחלקה מאי שנא דשאר מקומות של המזבח היה להם יסוד ומזרחית דרומית לא היה לה יסוד ואין לתרץ דלדידיה היה להם יסוד מכל לדידו דאם כן אל יסוד מזבח העולה מאי עביד ליה דמשמע שיש ליתן אותו במקום שיש לו מכלל דאיכא דוכתא דלא היה לו יסוד וי"ל הכי גמירי שלא לעשות יסוד למזרחית דרומית כדכתיב [דה"א כח] הכל בכתב **דה** דכרכים הא דכפרים. לכאורה תרוייהו כרבנן מוקי להו דאי אידי ואידי כרבי מאיר אם כן כיון דאיכעיא אימא קמא אידי ואידי כרבנן מוקי להו והשתא מוקי תרוייהו כר' מאיר הוה ליה למימר ואי בעית אימא אידי ואידי כר"מ ועוד כי פריך לקמן ודכפרים מי מטמא בנגעים ותניא לאחוזה וכו' אימא היא רבנן היא ואימה לי מ"כ פלוגתייהו דרבי מאיר ורבנן בדכרכים ומאי פריך הו מרבי יהודה דאמר אני לא שמעתי אלא מקום מקדש דאלמא כר"מ סבירא ליה ועוד קשה לי דעל כרחך מתרוייהו פריך דממילתא דת"ק נמי דייק ירושלים דוקא היכא מטמא' הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאים ואם כן כי משני אימא מקום מקודש בלבד אכתי מת"ק תיקשי אלא על כרחך מקום הכי לא פריך מת"ק דמאי לשנויי דכרבי מאיר סבירא ליה ר"מ דרבי יהודה נמי ליתני הכי מיהו הא לא קשיא דמת"ק ליכא למידק מידי הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאים דדילמא נקט ירושלים אע"ג דלא קדישא כולי האי כמו בתי כנסיות ובתי מדרשות לכמה ענינים וכ"ש בתי כנסיות ומדרשות מיהו הא קשיא ומאי פריך מרבי יהודה וי"ל כיון דלא נחכרו שום תנאים דפליגי בהא מילתא כי אם רבי מאיר ורבי יהודה מסתמא בר פלוגתא דרבי מאיר הוא ר' יהודה והייט רבנן דבריתא דלעיל ובר פלוגתיה דרבי יהודה הוא ר"מ: **במאי** קא מיפלגי. בשלמא מעיקרא כי הוה ס"ד דר' יהודה מקום מקדש דוקא קאמר איכא למימר דפליגי בהא ת"ק סבר כל ירושלים אין ממטא בנגעים משום קדישתא לאכילת קדשים קלים ומעשר שני וכיון דמיוחדת לקדשי גבוה לא עבדינא לה אכילת קדשים אבל שכן בתי כנסיות ומדרשות אבל הא דתנרין דרבי יהודה אמר אני לא שמעתי אלא מקום מקודש בלבד ובכלל זה יש כמו כן בתי כנסיות ומדרשות אם איתא דטעמא דת"ק הוי משום דירושלים קדושה לאכילת קדשים קלים ומעשר שני לא הוי ליה לר' יהודה למימר האי ליתנא אלא מקום מקודש כיון דטעמא דת"ק נמי הוי משום דירושלים מקום מקודש היא להכי איצטריך למימר דפליגי במילתא אחריתי: אלא

רבינו חננאל

ודהיגון הא דתניא מטמאין דכפרים והא דתניא אין ממטאין דכרכים, והא ירושלים דכרכים היא ואמר רבי יהודה אני לא שמעתי אלא בית המקדש בלבד ודיקינן מינה הא בתי כנסיות ובתי מדרשות ממטאין בנגעים. ופרקינן אימר א"ר יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקודש ואפילו בתי כנסיות ובתי מדרשות בכלל. במאי פליגי ת"ק סבר אינה ממטאה אלא אחוזתכם וירושל' כולה אינה אחוזה שלא נתחלקה ולפיכך אינה ממטאה בנגעים ור' יהודה סבר נתחלקה כדתניא מה היה בחלקו של יהודה הר הבית והלשכות והעזרות ומה היה בחלקו של בנימין אולם והיכל כו'. ות"ק כי האי תנא. דתניא אין משכירין בתים בירושלים לפי שאינן שלהם כלומר לא נתחלקה ירושלים. ר' אליעזר ב"ר צדוק אומר אף לא ממות לפיכך עזרות קדשים קלים בעלי אישפיזין נוטלין אותן בזרוע ומפני שנוטלין מהן העזרות וקנקנים שמריקים מהן היין לפיכך אין משכירין ממות לישן בהם אלא ישנים במטות בעלי הבית. ואקשינן הכפרים ממטא בנגעים כו'. ופרקינן לא קשיא אי אית בה בית דירה ממטאה ואי לית בה בית דירה לא ממטאה: ומתקינין לו כהן אחר תחתיו כו'. **פשיטא** אירע בכהן פיסול קודם תמיד של שחר הנה נתרבה בבגדים ועבד עבודה נקבע בבהונה גדולה ועובד עבודות היום בדקיימא לן כל עבודות יום"כ אינה כשר אלא בכהן גדול אלא אם אירע בו פסול אחר תמיד השחר בשה נקבע בבהונה גדולה עבודת היום בד' כלים הוא כהן הדיוט נמצאת עבודת יום"כ נעשית בכהן הדיוט. אמר רב אדא בר אהבה נקבע בבהונה גדולה ע"י שהבר אבנט של כלאים שהוא מותר בכ"ג והוא אסור בכהן הדיוט.

תוספות ישנים

הא נתי בנגעים ובתי מדרשות מטמאין.

וא"ת כל זמן דקיימינן דבית המקדש קאמר מ"ש בטמ"ק מירושלים לי' משום דירושלים נחלקה לשבטים בית המקדש נמי נחלק [כדתניא] מה היה בחלקו של יהודה כו' וי"ל דמהי מתחילה נחלק הוא

נוטא/מבנה

ב קוביות
על יריעה
לפניו (נחמן
נבחה ◇)

מה
תנאים א'
ירושלים
נתחלקה
לשבטים
△ = נתחלקה
▽ = לא נתחלקה

נוטא/מבנה

עין משפט נר מצוה

מב א ב מיי' סי"ד מהלכות עומאת צרעת הלכה יא וס"ו מהלכי בית הבחירה הלכה יד: מג ג מיי' פ"ט מהלכות ביאת מקדש הלכה ד:

מגילה כו. ב"ק סב:

מגילה כו. [תוס' דר"נ פרק ל"ט]

מגילה כו. זבחים נג: קיט: נ"ל הופף ומפפפס]

[פי' סוטה לז.]

[תוספתא פ"ב פ"ל]

[כתוספתא לפי בר מפשה]

הגהות הב"ח

(א) גמ' הימנא למ"ד לאנטו של כ"ג זה הוא אבנטו של כהן הדיוט. כ"ג מי לעיל תחילת דף: (ב) רש"י ד"ה הר הבית כו' ומזרח ישראל כולה ר"ל אמה כו' לאגן מדליסת רגלי ישראל:

גליון השי"ס

גמ' נמה מהגין. פי' ממחות דף עמ ע"א הוס' ד"ה אחת: שם גינורא. עיין סנהדרין דף יד ע"ב הוס' ד"ה גינורא:

לשנעים מ"מ לנסוף [חזרה לכן] כדאמרינן במדרש (ילקוט ותא הכרכה ותנוח דר"נ פרק ל"ה) אלא חלקו דוקא כי נמי ל"ל דטעמא דרבי יהודה כדאמרן יאלו אלו שם קדש ולכן ממעט ירושלים אבל לין נראה לומר כן א) (דהא) משום קדושה פער ר' יהודה הר הבית ממזוזה דבעינן ביבוד חול וכן ונא אבר לו הבית לגזור אלא אמרו כהן גדול חבוש בבית הכתורין הוא דליכא למיגזר הכי אלא כשיכא פעור ממזוזה דלשמת פרהדרין משום דיליה בעל כרחיה לא שמה דירה ואם היינו מפרשים שאוכר המקשה עשה דרבי יהודה משום דיאלו אלו שהן קדש הבא לא הוה ידע אלי גזרה: כמה היה בחלקו של יהודה כו'. וא"ת מיקבי מהכא לאמלן דאמר בסנהדרין פרק חלק (דף קיא:) דאין מולקין עיר לבני שבטים דאלו ירושלים נחלקה לשבטו ובנימין י"ל דע"פ הדיבור היה כן דגמירי דסנהדרין בחלקו של יהודה ובשביבה בחלקו של בנימין והיה לסם לבדות מוכיון זה לזה: **אף** לא ממות. פירש ר"ל יוסף לפי שמקום הבעות אינה שלסם ולפי זה משמע דס"ס שאר מקומות כעין תיבות: **יצאו** אלו שאין מיוחדין לו. ופליג אכרייתא דלעיל דמחייבא בית הבחירה במזוזה אי נמי שאני הכא דלא נחבר חלקם מעולם: **במה** מהכנין אותו כו'. דלא בעי למימר בשמן המשחה מהכנין אותו שהרי בבית אבי לא היה שמן המשחה שהרי ילמיהו גנוז:

א) ל"ל דאי.

מגנעו